

ป้ายมงคลจีน: เตี่ยวฟู และตู่ยเหฺลียน *

พิชณี สวัสดิ์คิตยวงศ์**

บทคัดย่อ

ป้ายมงคลจีนมี 2 แบบคือ ป้ายเดี่ยว (เตี่ยวฟู) และป้ายคู่ (ตู่ยเหฺลียน) ป้ายมงคลจีนมีลักษณะเป็นแผ่นกระดาษสีแดงที่เขียนตัวอักษรจีนด้วยหมึกสีดำหรือสีทองในความหมายที่ดีเป็นมงคล ให้อวยพรเพื่อให้เกิดสิ่งดีๆ ในโอกาสมงคลต่างๆ ชาวจีนแต่จิวมีความเชื่อว่าความเป็นสิริมงคลจะเกิดขึ้นตามความหมายของแผ่นป้าย ความหมายของคำหรือข้อความที่ปรากฏในแผ่นป้าย มีทั้งความหมายที่ตรงตามตัวอักษรและความหมายเชิงเปรียบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นสิ่งที่ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวให้ความสำคัญได้แก่ สุขภาพ อาชีพ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน เทศกาลสำคัญและพิธีกรรม รวมทั้งความปรารถนา สิ่งเหล่านี้ทำให้มองเห็นและเข้าใจวิถีชีวิต ความคิด วัฒนธรรม และความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวได้เป็นอย่างดี ป้ายมงคลจีนยังคงมีบทบาทสำคัญในชุมชนชาวจีนแต่จิว โดยเฉพาะต่อกลุ่มผู้สูงอายุ เพราะเป็นกลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของป้ายมงคลจีนมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า ป้ายมงคลจีนมีรูปแบบเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แผ่นป้ายบางชุดที่ไม่ได้รับความนิยมในการใช้จะค่อยๆ หายไปจากชุมชนชาวจีนแต่จิว ขณะเดียวกันพบว่าตัวอักษรไทยเริ่มมีบทบาทถูกนำมาใช้ควบคู่หรือแทนที่ตัวอักษรจีน ดังนั้น ทิศทางการใช้ป้ายมงคลจีนในประเทศไทยน่าจะมีแนวโน้มลดลงหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่ในอนาคตต่อไป

Abstract

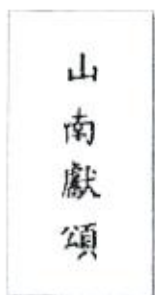
Chinese auspicious scrolls come in two types: those displaying a single sign (Tiaofu) and those with a couplet sign (Duilian). They are written in Chinese characters which carry felicitous meanings, and painted in black or gold ink on red paper. One purpose of using Tiaofu and Duilian is to offer blessings on special occasions. The Thai Chaozhou Chinese people also believe that these auspicious signs bring them good luck. The semantic representation involves two main categories: figurative and non-figurative language. The analysis reveals the five most important kinds of blessings for good health, good business, successful daily activities, good fortune in new experiences in life, and good life in general. All of these reflect the way of life, thinking, belief, culture and world-view of the Thai Chaozhou Chinese people. The use of Tiaofu and Duilian differs among the older and the younger generations. The elderly have better knowledge and use Tiaofu and Duilian more than the young. The elderly hold on to their culture and believe that the signs grant them success and happiness, whereas the young are more ambivalent. The style of decoration and types of materials used to create Tiaofu and Duilian scrolls have also changed, and the Thai alphabet is now used to indicate the pronunciation of the Chinese characters in the Chaozhou dialect. There used to be many more patterns of Tiaofu and Duilian in the past. Nowadays the unpopular ones are ignored and no longer reproduced. Due to lack of knowledge and belief among the new generation, the future usage and number of available Tiaofu and Duilian patterns are likely to decline.

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาโท กลุ่มมนุษยศาสตร์ สาขามาสสาส์น และศึกษาภาษาจีน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ปีการศึกษา 2547
** อภิญญา พิษณุทอง อาจารย์พิเศษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดัตตราชวิทยาลัย ผู้เขียนบทความขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. สุวิไล ภูมิวิรัตน์
และ อ. อรุณ บุญอินทร์ ชื่นชมความวิริยะอุตสาหะ ให้อภัยแก่ข้าพเจ้า รวมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง บทความนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจาก
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท เรื่อง การศึกษาความหมายและคุณค่าของป้ายมงคลจีนในชุมชนชาวจีนแต้จิ๋วในประเทศไทย ที่ผู้เขียนได้ศึกษาไว้ขณะศึกษาปริญญาโท สาขา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ปี 2546

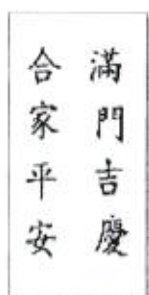
ชุมชนเขาวราชเป็นชุมชนที่มีอายุไม่น้อยกว่า 200 ปี ซึ่งชาวจีนแต่จิวได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานพร้อมกับพกพาภาษาและวัฒนธรรมเข้ามาด้วย สิ่งที่น่าสนใจและน่าประทับใจในภาษาและวัฒนธรรมของพวกเขาที่ยังคงสืบทอดต่อกันมาจนถึงรุ่นนั้นก็คือ ป้ายมงคลจีน

ป้ายมงคลจีน: เกียวฟู และ คู่ยเหเถียน คืออะไร

หากมองไปตามประตูหรือกำแพงของตึกแถวร้านค้าในชุมชนเขาวราช สิ่งหนึ่งที่พบเห็นได้อย่างเด่นชัดซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภาษาและวัฒนธรรมของคนในชุมชนนี้ได้เป็นอย่างดีคือ แผ่นกระดาษสีแดงที่เขียนตัวอักษรจีนด้วยหมึกสีดำหรือสีทองในความหมายที่ดีเป็นมงคล ใช้อวยพรเพื่อให้เกิดสิ่งดีๆ ในโอกาสมงคลต่างๆ เมื่อสอบถามความหมายจากชาวจีนแต่จิวทำให้ได้ทราบว่า ข้อความป้ายมงคลจีนมีความหมายหมายถึงสิ่งที่ดี ซึ่งพวกเขามีความเชื่อว่าสามารถทำให้เกิดสิริมงคล บางแผ่นป้ายประดับด้วยภาพซึ่งชาวจีนแต่จิวนิยม เลือกภาพที่เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งที่ดี เช่น ภาพม้าเป็นสัญลักษณ์ หมายถึงสุขภาพดีแข็งแรง ภาพมังกรเป็นสัญลักษณ์ หมายถึงพลังอำนาจ ป้ายเหล่านี้คนจีนเรียกว่า เกียวฟู และ คู่ยเหเถียน ในที่นี้ผู้เขียนเรียกว่า “ป้ายมงคลจีน” ป้ายมงคลจีนมีทั้งป้ายเดี่ยวและป้ายคู่ เช่น

ป้ายเดี่ยว

ป้ายคู่

ป้ายเดี่ยวเรียกว่า เกียวฟู (條幅) แปลความหมายตามตัวอักษรว่า ป้ายที่มีลักษณะเป็นแถว เป็นป้ายเดี่ยวที่ประกอบด้วยคำหรือข้อความเดียว เช่น

南	山	獻	頌
ทิศใต้	ภูเขา	อวย	พร

“อวยพรให้มีอายุยืนยาวคั่งภูเขาทางทิศใต้”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้อายุยืนยาว เพราะภูเขาทางทิศใต้เป็นสัญลักษณ์ของความมีอายุยืนยาว สุขภาพดี เนื่องจากภูเขามีสัญลักษณ์สูงและแข็งแรง ประกอบกับชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวเชื่อว่า ภูเขาทางทิศใต้คือแกนของโลกและแข็งแรงมาก

ส่วน ป้ายคู่ เรียกว่า คู่ยเหเถียน (對聯) แปลความหมายตามตัวอักษรว่า กลอนคู่ ประกอบด้วยป้าย 2 แผ่นคู่กัน มีจำนวนคำเท่ากัน คำของทั้งสองแผ่นป้ายในตำแหน่งเดียวกันมีความหมายสัมพันธ์กัน เป็นคำชนิดเดียวกัน และไม่เป็นคำซ้ำกัน (ถาวร สิกขโกศล 2540, 57-72) เช่น

ป้ายที่ 1	合	家	平	安
ป้ายที่ 2	滿	門	吉	慶

ความหมายของป้ายที่ 1

合	家	平	安
ทั้งหมด	บ้าน		ปลอดภัย

“ทุกคนในบ้านปลอดภัย”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ทุกคนในบ้านปลอดภัย

ความหมายของป้ายที่ 2

滿	門	吉	慶
ทั้งหมด	บ้าน		สิริมงคล

“ทุกคนในบ้านมีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคล”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ทุกคนในบ้านมีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคล

ความหมายรวม ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ทุกคนในบ้านปลอดภัยและมีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคล

ความหมายของป้ายมงคลจีนบอกอะไร

เราสามารถรู้จักชาวไทยเชื้อสายจีนได้จั่ว้ได้ โดยศึกษาจากความหมายของคำ หรือข้อความในป้ายมงคลจีน เพราะความหมายของคำหรือข้อความดังกล่าว สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมของพวกเขาได้เป็นอย่างดี

ตัวอักษรจีนตัวหนึ่งๆ มีหลายความหมาย ขึ้นอยู่กับบริบทและการใช้ ผู้เขียนได้สอบถามความหมายของคำในป้ายมงคลจีน ซึ่งจำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ ความหมายตามตัวอักษร และ ความหมายเชิงเปรียบ รวมทั้งความหมายคำต่อคำ และความหมายโดยรวม จากเจ้าของภาษาที่เป็นชาวจีนแท้ๆ จำนวน 5 คน ซึ่งแต่ละคนมีอายุ 65 ปีขึ้นไป ที่ได้อพยพมาจากประเทศจีน เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย สามารถอ่านตัวอักษรจีนได้ มีความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมจีนแท้ๆเป็นอย่างดี

ความหมายตามตัวอักษรของป้ายมงคลจีน สะท้อนให้เห็นสิ่งที่ชาวไทยเชื้อสายจีนแท้ๆให้ความสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

• สุขภาพ

ชาวไทยเชื้อสายจีนแท้ๆใช้ป้ายมงคลจีนที่มีข้อความอวยพรเกี่ยวกับสุขภาพในโอกาสปีใหม่ และวันคล้ายวันเกิด เป็นต้น โดยอวยพรให้สุขภาพแข็งแรง อายุยืน สงบ กระปรี้กระเปร่า และมีชีวิตที่ดีพบกับความเป็นสิริมงคล สะท้อนให้เห็นว่าพวกเขาให้ความสำคัญกับการมีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี เพราะการมีสุขภาพแข็งแรงเป็นพื้นฐานของการประสบความสำเร็จ เช่น

南	山	歲	頌
ทิศใต้	ภูเขา	อายุ	พร

“อวยพรให้มีอายุยืนยาวดังภูเขาทางทิศใต้”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้อายุยืนยาว เพราะภูเขาทางทิศใต้เป็นสัญลักษณ์ของความมีอายุยืนยาว มีสุขภาพดี เนื่องจากภูเขามีสถิติขณสูงและแข็งแรง ประกอบกับชาวไทยเชื้อสายจีนแท้ๆเชื่อว่า ภูเขาทางทิศใต้คือแกนของโลกและแข็งแรงมาก

• อาชีพ

ชาวไทยเชื้อสายจีนแท้ๆใช้ป้ายมงคลจีนที่มีข้อความอวยพรเกี่ยวกับอาชีพในโอกาสเปิดร้านใหม่ และวันแรกของการทำงาน ข้อความในแผ่นป้าย สะท้อนให้เห็นว่าพวกเขาส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจการค้า และมีความเชื่อว่าหากเริ่มต้นธุรกิจด้วยสิ่งดีๆ ที่เป็นมงคล ธุรกิจจะประสบผลสำเร็จด้วยดี เช่น

開	工	大	吉
เปิดธุรกิจ		สิริมงคลมาก	

“เปิดธุรกิจด้วยสิ่งดีๆ ที่เป็นสิริมงคล”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้เกิดสิ่งดีๆ ที่เป็นมงคลในการเปิดธุรกิจ หรือเริ่มงานด้วยสิ่งดีๆ ที่เป็นสิริมงคล

นอกจากนี้ยังอวยพรให้การประกอบอาชีพของชาวไทยเชื้อสายจีนแท้ๆ ประสบความสำเร็จ ร่ำรวย เจริญรุ่งเรือง มั่นคง มีความสามัคคี มีการวางแผนงานที่ดี และสมปรารถนา เช่น

一 本 萬 利
หนึ่ง ทุน หมื่น กำไร
“หนึ่งทุนหมื่นกำไร”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ร่ำรวย คือลงทุนน้อย แต่ได้กำไรมาก

ส่วนใหญ่ธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวเป็นธุรกิจภายในครอบครัวโดยลูกหลานจะช่วยพ่อแม่ทำธุรกิจ พวกเขาจึงหวังที่จะให้ลูกหลานมีความสามัคคีกันอันจะนำไปสู่ความสำเร็จเช่น

和 氣 生 財
สามัคคี ก่อให้เกิด ความร่ำรวย
“ความสามัคคีก่อให้เกิดความร่ำรวย”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้มีความ สามัคคีช่วยกัน ทำงาน อันนำมาซึ่งความร่ำรวย

นอกจากนี้ พวกเขายังเชื่อว่า การมีทำเล มีความสามารถ และมีกลยุทธ์ทางการค้าจะส่งผลให้ร่ำรวยเช่น

利 路 宏 通
กำไร ถนน,หนทาง ยิ่งใหญ่ นำไปสู่
“หนทางนำไปสู่กำไรมหาศาล หรือ ทำเลที่ดีตั้งค้ำนำไปสู่กำไรมหาศาล”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้การประกอบธุรกิจ มีกำไรมาก หรืออวยพรให้มีทำเลที่ตั้งของธุรกิจดี ซึ่งทำให้การค้าดี ร่ำรวย

• กิจกรรมในชีวิตประจำวัน

ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวใช้ป้ายมงคลเงินที่มีข้อความอวยพรเกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น อวยพรในเรื่องการเล่นการพนัน พวกเขานิยมพักผ่อน ทำกิจกรรมยามว่างด้วยการเล่นการพนันซึ่งเป็นการพบปะสังสรรค์กันในอีกรูปแบบหนึ่ง เช่น

橫 財 順 利
เล่นการพนัน คล่อง
“เล่นการพนันได้คล่อง”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้เล่นการพนันได้สะดวกไม่ถูกตำรวจจับ

ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวมีวัฒนธรรมการให้ความช่วยเหลือกัน เวลาเดินทางไปในที่ต่างๆ หรือทำกิจใดๆ ก็ตามจะให้คำอวยพรว่า ขอให้ได้พบคนช่วยเหลือในทุกๆ ที่ แม้ว่าขณะนั้นพวกเขาไม่ได้เดือดร้อนก็ตาม เพราะเชื่อว่าการมีคนช่วยเหลือจะช่วยอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ได้ เช่น

東 西 南 北 遇 貴 人
ตะวันออก ตะวันตก ได้ เหนือ พบ คนช่วยเหลือ
“พบคนช่วยเหลือทุกทิศทาง”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ได้พบกับคนที่ให้ความช่วยเหลือทุกหนทุกแห่ง

ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวใช้ป้ายมงคลเงินเพื่ออวยพรเกี่ยวกับการเดินทาง เช่น

出 入 平 安
เข้า ออก ปลอดภัย
“การเดินทางเข้าออกปลอดภัย”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้เดินทางด้วยความ ปลอดภัย

วัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวให้ความสำคัญกับการมีลูกชายและความร่ำรวยเนื่องจากลูกชายมีบทบาทสำคัญในครอบครัวโดยทำหน้าที่สืบสกุล และสืบทอดอาชีพของวงศ์ตระกูล ส่วนลูกสาวเมื่อแต่งงาน จะย้ายถิ่นฐานและเปลี่ยนไปใช้นามสกุลของสามี ซึ่งวัฒนธรรมจีนถือว่าได้ออกจากตระกูลไปแล้ว หากครอบครัวใดไม่มีลูกชายก็จะขาดผู้สืบสกุล และผู้สืบทอดอาชีพของบรรพบุรุษ จึงใช้คำอวยพรดังนี้

丁 財 兩 旺
 ผู้ชาย รวย ทั้งสอง เจริญรุ่งเรือง
 “ทั้งผู้ชายและความร่ำรวยทำให้เจริญรุ่งเรือง”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้มีความร่ำรวย และมีลูกชาย
 สืบตระกูล เพราะมีความเชื่อว่า ครอบครัวไหนมี
 สองสิ่งนี้ทำให้เจริญรุ่งเรือง

นอกจากนี้ ครอบครัวของชาวไทยเชื้อสายจีน
 แต่จิวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวใหญ่ ในบ้านประกอบด้วย
 คนหลายรุ่น เริ่มแรกที่ชาวจีนแต่จิวเข้ามาตั้งถิ่นฐาน
 ในประเทศไทย พวกเขาพบความยากลำบาก ความ
 ไม่ปลอดภัยในการดำรงชีวิต ด้วยเหตุนี้ จึงปรารถนา
 ที่จะพบความปลอดภัย และไม่ต้องการให้ลูกหลาน
 ประสบกับความยากลำบาก จึงใช้คำอวยพรดังนี้

老 少 平 安
 คนแก่ เด็ก ปลอดภัย

“คนแก่และเด็กปลอดภัย”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ทั้งครอบครัวปลอดภัย หรือทั้ง
 ผู้ใหญ่และเด็กปลอดภัย

ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวเชื่อเรื่องเกี่ยวกับ
 เทพเจ้าและผี มีการบูชาเทพเจ้าศักดิ์สิทธิ์ และขอให้
 เทพเจ้าอำนวยการให้ มีการจุดประทัดเพื่อให้เสียงดัง
 ของประทัดขับไล่ผี พวกเขาเชื่อเรื่องฤกษ์ยาม โดย
 เชื่อว่าถ้าตั้งศาลในเวลาที่เป็นสิริมงคลก็จะนำสิ่งที่ดี
 เป็นสิริมงคลมาสู่บ้านและคนในครอบครัว โดยใช้คำ
 อวยพร เช่น

安 泰 大 吉
 คิดตั้งศาลเจ้าที่ มาก สิริมงคล

“การคิดตั้งศาลเจ้าที่ก่อให้เกิดสิ่งดีซึ่งเป็นมงคล”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้การคิดตั้งศาลเจ้าที่ในฤกษ์ยาม
 ที่ดีเป็นสิริมงคล เพื่อจะได้นำสิ่งดีๆ ซึ่งเป็นสิริมงคลมาให้

ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวปรารถนาที่จะมีพร
 5 ประการในชีวิตคือ การมีสุขภาพแข็งแรง อายุยืนยาว
 รวย ได้ทำคดี และได้ตายอย่างสงบ จึงอวยพรดังนี้

五 福 臨 門
 ห้า ความสุข มาถึง บ้าน

“ความสุขห้าประการมาถึงบ้าน”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ทั้งครอบครัวมีความสุข 5
 ประการ คือ อายุยืน สุขภาพแข็งแรง ร่ำรวย
 ได้ทำคดี และได้ตายอย่างสงบ

● เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญ

ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวใช้ป้ายมงคลเงินที่มี
 ข้อความอวยพรเกี่ยวกับเทศกาลและพิธีกรรมสำคัญ เช่น
 ปีใหม่และงานแต่งงาน โดยอวยพรให้ประสบความสำเร็จ อายุยืนยาว รวย ปลอดภัย สมหวัง มีสิริมงคล
 มีความสุข มีอำนาจ มีเกียรติยศ และมีชีวิตคู่ที่สุขสมบูรณ์
 โดยเฉพาะในด้านชีวิตคู่ สะท้อนให้เห็นว่าพวกเขา
 ปรารถนาที่จะมีชีวิตคู่ที่สุขสมบูรณ์อยู่ด้วยกันจนแก่เฒ่า
 และมีความซื่อสัตย์ต่อกัน เช่น

新 春 大 吉
 ปีใหม่ มาก สิริมงคล

“ปีใหม่มีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคล”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ปีใหม่มีชีวิตที่ประสบสิ่งดีงาม
 ซึ่งเป็นมงคลมาก

百 年 諧 老
 ร้อย ปี สามัคคี คู่ชีวิตที่ยืนยาว

“ชีวิตคู่ที่รักกันยาวนานถึงร้อยปี”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้มีชีวิตคู่ที่รักกันยาวนาน ถึงร้อยปี

● ความปรารถนา

ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวใช้ป้ายมงคลเงินที่มี
 ข้อความอวยพรเกี่ยวกับความปรารถนา อวยพร
 ในโอกาสทั่วไป โดยอวยพรให้มีสิริมงคล มีความสุข
 มีอำนาจ มีเกียรติยศ รวย ประสบความสำเร็จ และ
 สมหวัง เช่น

招 財 進 寶
กวักมือเรียก รวย รับ สมบัติ
“กวักมือเรียกความร่ำรวยเพื่อรับทรัพย์”
ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ร่ำรวย

ป้ายมงคลจีนบางแผ่นป้ายใช้คำที่มีความหมายเชิงเปรียบ คือ อุปมาโวหาร และอุปลักษณ์โวหาร อุปมาโวหาร คือการเปรียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำเปรียบที่ชัดเจน เช่น คั่ง เหมือน รวย ส่วนอุปลักษณ์โวหาร คือการเปรียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง แต่ไม่ใช่คำแสดงการเปรียบอย่างชัดเจน

อุปมาโวหารที่ใช้ในป้ายมงคลจีนมีดังนี้

- การค้าดังล้อหมุน: “ล้อหมุน” หมายถึงค้าขายคล่อง ดังนั้น จึงใช้ สื่อในความหมายว่า ขายสินค้าได้ดี ขายสินค้าได้คล่อง เช่น

貨 如 輪 轉
การค้า ดัง ล้อหมุน
“การค้าขายคล่องคั่งล้อหมุน”
ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ค้าขายคล่อง

- อายุยืนดังอายุของต้นสน: “ต้นสน” เป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุยืน มีใบเขียวตลอดปี ต้นสนจึงถูกนำมาใช้อวยพรในความหมายว่าให้มีอายุยืนยาว

- สิริมงคลดั่งนกกระเรียน: ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จื๋อมีความเชื่อว่า “นกกระเรียน” เป็นสัตว์สิริมงคลที่มีอายุยืน นกกระเรียนจึงถูกนำมาใช้หมายถึงสิ่งดีๆ ที่เป็นสิริมงคลและความมีอายุยืน เช่น

ป้ายที่ 1 如 松 如 鶴
ป้ายที่ 2 多 壽 多 福

ความหมายของป้ายที่ 1

如 松 如 鶴
ดั่ง ต้นสน ดั่ง นกกระเรียน

“อายุยืนยาวดั่งต้นสนและสุขภาพแข็งแรงดั่งนกกระเรียน”
ป้ายดังกล่าวอวยพรให้มีอายุยืนยาวและสุขภาพแข็งแรง

ความหมายของป้ายที่ 2

多 壽 多 福
มาก อายุยืนยาว มาก สิริมงคล

“อายุยืนยาวและมีชีวิตที่เป็นสิริมงคลมาก”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้มีอายุยืนยาวและมีชีวิตที่เป็นสิริมงคลมาก

ความหมายรวม ทั้ง 2 แผ่นป้ายอวยพรให้สุขภาพแข็งแรง มีอายุยืนยาว และมีชีวิตที่เป็นสิริมงคลมาก

- อายุยืนคั่งภูเขาทางทิศใต้: “ภูเขา” มีลักษณะสูงและแข็งแรง ภูเขาจึงถูกนำมาใช้อวยพรในความหมายว่า มีสุขภาพแข็งแรงและอายุยืนยาว ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จื๋อเชื่อว่าภูเขาทางทิศใต้คือแกนของโลก และแข็งแรงมาก

- สิริมงคลดั่งทะเลทางทิศตะวันออก: “ทะเล” มีลักษณะกว้างใหญ่ไพศาล ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จื๋อเชื่อว่าทะเลทางทิศตะวันออกเป็นทะเลที่ใหญ่ที่สุด และมีเทพเจ้าสถิตอยู่ เทพเจ้าจะอวยพรให้มีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคล ทะเลจึงถูกนำมาใช้อวยพรในความหมายให้มีสิริมงคลมาก เช่น

ป้ายที่ 1 福 如 東 海
ป้ายที่ 2 壽 比 南 山

ความหมายของป้ายที่ 1

福 如 東 海
สิริมงคล ดัง ทิศตะวันออก ทะเล

“ชีวิตดีเป็นสิริมงคลมากดั่งทะเลทางทิศตะวันออก”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้มีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคลมาก

ความหมายของป้ายที่ 2

壽 比 南 山
อายุยืนยาว ดั่ง ทิศใต้ ภูเขา

“อายุยืนยาวคั่งภูเขาทางทิศใต้”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้มีอายุยืนยาว

ความหมายรวม ทั้ง 2 แผ่นป้ายอวยพรให้มีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคลมากและมีอายุยืนยาว

อุปถัมภ์อาหารที่ใช้ในป้ายมงคลจีนมีดังนี้

● ภูเขา ภูเขาทางทิศใต้เป็นสัญลักษณ์ของความมีอายุยืนยาว สุขภาพดี เพราะภูเขามีสถิตสูงและแข็งแรง ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวเชื่อว่าภูเขาทางทิศใต้คือแกนของโลกและแข็งแรงมาก

● ทะเล สีทะเลเป็นสัญลักษณ์ของความกว้างใหญ่ และความมีสิริมงคล ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวเชื่อว่าทะเลมีเทพเจ้าสถิตอยู่ เทพเจ้าจะอวยพรให้มีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคล ทะเลจึงหมายถึงความมีสิริมงคลมาก พวกเขาเชื่อว่าโลกมีทะเลขนาดใหญ่อยู่ 4 แห่ง ฉะนั้นคำว่า 4 ทะเล จึงหมายถึงทุกแห่งทั่วโลก เช่น

福	海	壽	山
สิริมงคล	ทะเล	อายุยืนยาว	ภูเขา

“ชีวิตดีเป็นสิริมงคลดังทะเลและอายุยืนยาวคั่งภูเขา”
ป้ายดังกล่าวอวยพรให้มีอายุยืนยาวและมีชีวิตที่ดี เป็นสิริมงคล

● สามแม่น้ำ เป็นสัญลักษณ์หมายถึงทุกหนทุกแห่ง เพราะชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวมีความเชื่อว่าประเทศจีนมีแม่น้ำสายสำคัญ อยู่ 3 สายซึ่งไหลผ่านหลายพื้นที่ เช่น

利	達	三	江
กำไร	ถึง	สาม	แม่น้ำ

“กำไร ไปถึงทั่วทุกหนแห่งดังไปถึงแม่น้ำสามสาย”
ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ธุรกิจมีกำไรในทุกๆ ที่

● ต้นสน เป็นสัญลักษณ์ของความมีอายุยืนยาว สุขภาพดี เพราะต้นสนเป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุยืน มีใบเขียวตลอดปี ต้นสนจึงถูกนำมาใช้อวยพรในความหมายว่าอายุยืนยาว

● ฤดูใบไม้ผลิ เป็นสัญลักษณ์หมายถึงความกระฉิบกระฉายน ความเจริญรุ่งเรือง เพราะลักษณะใบไม้ในฤดูใบไม้ผลิจะผลิใบงอกงาม ประกอบกับช่วงเทศกาลปีใหม่ของประเทศจีนตรงกับฤดูใบไม้ผลิ เช่น

松	柏	長	春
ต้นสน		ยาว	ใบไม้ผลิ

“อายุยืนยาวคั่งต้นสนในช่วงฤดูใบไม้ผลิหรือในช่วงปีใหม่”
ป้ายดังกล่าวอวยพรให้มีสุขภาพแข็งแรง อายุยืนยาวและเจริญรุ่งเรืองในปีใหม่

● นกกระเรียน เป็นสัญลักษณ์หมายถึงความมีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคล และอายุยืนยาว ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวมีความเชื่อว่านกกระเรียนเป็นสัตว์สิริมงคลที่มีอายุยืน นกกระเรียนจึงถูกนำมาใช้เป็นคำอวยพร หมายถึงความมีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคล และอายุยืน เช่น

松	鶴	遐	齡
ต้นสน	นกกระเรียน	อายุยืนยาว	

“สุขภาพแข็งแรง และอายุยืนยาวคั่งต้นสนมีชีวิตที่ดีเป็นมงคล และอายุยืนยาวคั่งนกกระเรียน”
ป้ายดังกล่าวอวยพรให้มีสุขภาพแข็งแรง อายุยืนยาวและมีชีวิตที่ดีเป็นมงคล

● เปิดปึกกิ่ง เป็นสัญลักษณ์ของชีวิตคู่ที่มีความซื่อสัตย์ต่อกัน เพราะธรรมชาติของเปิดปึกกิ่งจะซื่อสัตย์อยู่กับคู่ของตนตลอดไป เช่น

福	祿	鴛	鴦
สิริมงคล	เกียรติยศ	เปิดปึกกิ่ง	

“ชีวิตคู่ดีเป็นสิริมงคล, มีเกียรติยศ และซื่อสัตย์ต่อกันคั่งนิสัยของเปิดปึกกิ่ง”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ชีวิตคู่ดีเป็นสิริมงคล, มีเกียรติยศ และซื่อสัตย์ต่อกัน

● ม้า เป็นสัญลักษณ์ของความรวดเร็วและความกระฉิบกระฉายน เพราะธรรมชาติของม้ามีลักษณะคล่องแคล่วว่องไว เช่น

馬	到	成	功
ม้า	มาถึง	สำเร็จ	

“ประสบความสำเร็จรวดเร็วคั่งม้าที่มาถึง”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว

• มังกร เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งดีๆ ที่เป็น สิริมงคล ความยิ่งใหญ่ และอำนาจ ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวเชื่อว่า มังกรเป็นสัญลักษณ์หมายถึงกษัตริย์ ผู้ชาย และเป็นประมุขของสัตว์สิริมงคลทุกชนิด

• หงส์ เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งดีๆ ที่เป็น สิริมงคล ความสงบ ความสง่างาม ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวเชื่อว่า หงส์เป็นสัญลักษณ์หมายถึงพระราชินี ผู้หญิง และเป็นราชินีของนก เช่น

龍 鳳 王 祥
มังกร หงส์ อวยพร สิริมงคล

“มังกรและหงส์อวยพร ให้มีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคลมีอำนาจ มีความสงบ และมีความสง่างาม”

• กิเลน เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งดีๆ ที่เป็น สิริมงคล ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวมีความเชื่อว่ากิเลนเป็นสัตว์สิริมงคลและมักปรากฏตัวในงานแต่งงานเสมอ เพื่ออวยพรให้คู่บ่าวสาวมีชีวิตคู่ที่ดีเป็นสิริมงคล เช่น

麒麟 麟 到 此
กิเลน มาถึง มี

“ชีวิตคู่ที่ดีเป็นสิริมงคลคั่งกิเลนซึ่งมาถึงที่งานแต่งงาน”

ป้ายดังกล่าวอวยพร ให้มีชีวิตคู่ที่ดีเป็นสิริมงคล

• เทพเจ้าแห่งสุขภาพ เป็นสัญลักษณ์ของ ความมีสุขภาพดี อายุยืน เช่น

壽
อายุยืนยาว, เทพเจ้าแห่งสุขภาพ
“อายุยืนยาว, เทพเจ้าแห่งสุขภาพ”

ป้ายดังกล่าวอวยพร ให้มีสุขภาพแข็งแรงและอายุยืนยาว

• เทพเจ้าแห่งสิริมงคล เป็นสัญลักษณ์ของ ความมีสิริมงคล เช่น

福
สิริมงคล, เทพเจ้าแห่งสิริมงคล
“ชีวิตดีเป็นสิริมงคล, เทพเจ้าแห่งสิริมงคล”
ป้ายดังกล่าวอวยพร ให้มีชีวิตที่ดีเป็นสิริมงคล

• เทพเจ้าแห่งเกียรติยศ เป็นสัญลักษณ์ของ ความมีเกียรติยศ เช่น

祿
เกียรติยศ, เทพเจ้าแห่งเกียรติยศ
“เกียรติยศ, เทพเจ้าแห่งเกียรติยศ”
ป้ายดังกล่าวอวยพร ให้มีเกียรติยศ

• เทพเจ้าแห่งความรวย เป็นสัญลักษณ์ของ ความรวย เช่น

財 神 到
เทพเจ้าแห่งความรวย มาถึง
“เทพเจ้าแห่งความรวยมาถึง”
ป้ายดังกล่าวเทพเจ้าแห่งความรวยอวยพร ให้ร่ำรวย

• เทพเจ้าแห่งเดาไฟ เป็นสัญลักษณ์ของ ความสุข สิ่งดีๆ ที่เป็นสิริมงคล วัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวให้ความสำคัญกับเรื่องอาหารการกิน เพราะบริเวณพื้นที่ที่พวกเขาเคยอยู่ในประเทศจีนนั้น แล่นแก๊สนอกอยาก ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวเชื่อว่า เทพเจ้าแห่งอาหารการกิน คือเทพเจ้าเดาไฟ ซึ่งสถิตอยู่ในครัว คอยดูแลความเป็นอยู่ อวยพรให้มีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ และอวยพรให้ทุกคนในบ้านมีความสุข ให้เกิดแต่สิ่งดีที่เป็นสิริมงคล ขณะเดียวกัน ก็บันทึกความประพฤติกของคนในบ้าน เพื่อนำไปรายงานต่อเง็กเซียนฮ่องเต้ (ประมุขแห่งเทพบนสวรรค์) เมื่อคนในบ้านตาย ความประพฤติกของคนในบ้านที่ถูกบันทึกไว้ จะถูกนำมาใช้ประกอบการตัดสินว่า บุคคลคนนั้นจะได้ขึ้นสวรรค์หรือลงนรก เช่น

定 福 主 宅
ตัดสิน ความสุข เทพเจ้าเดาไฟ

“เทพเจ้าเดาไฟตัดสินอวยพร ให้มีความสุข”

ป้ายดังกล่าวเทพเจ้าเดาไฟอวยพร ให้มีความสุข

• ทอง เป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรือง เช่น

黃 金 年 華
ทอง เวลา

“ยุคทองของชีวิต”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ชีวิตประสบความสำเร็จ และความรุ่งเรือง

- หยกและทอง เป็นสัญลักษณ์ของความรวย
- ห้องโถง เป็นสัญลักษณ์ของบ้าน เพราะบ้าน

คนจีนสมัยโบราณจะมีห้องโถง เช่น

金	玉	滿	堂
ทอง	หยก	เต็ม	ห้องโถง

“ร่ำรวยคั่งทองหยกที่เต็มห้องโถง”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้มีความร่ำรวย

● ใบเรือ เป็นสัญลักษณ์ของการค้า เพราะสมัยก่อนชาวจีนแต่จิวที่ทำอาชีพค้าขายจะใช้เรือสำเภาค้าขายทางทะเล การเดินเรือในทะเลนั้น จะอาศัยแรงลมขับให้เรือแล่นไปตามทิศทางที่ต้องการ หากกระแสลมในท้องทะเลแปรปรวน การเดินเรือค้าขายก็จะเป็นอุปสรรค ด้วยเหตุนี้จึงมีการอวยพรให้เรือใบแล่นตามลม เช่น

—	帆	風	順
หนึ่ง	เรือใบ	ลม	ตาม

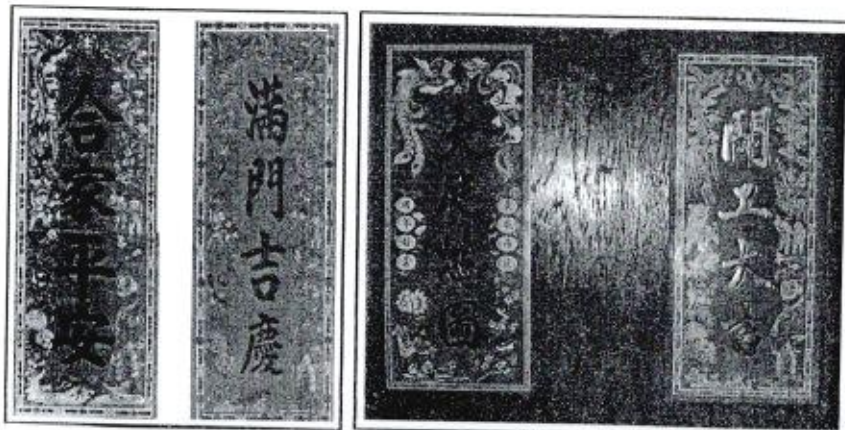
“ค้าขายคล่องคั่งเรือใบที่แล่นตามลม”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้ธุรกิจการค้า มีความคล่องตัวไร้อุปสรรค

ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวใช้ป้ายมงคลจีนอย่างไร

สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับป้ายมงคลจีนก็คือ วิธีการใช้ป้ายมงคลจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิว พวกเขานิยมใช้ป้ายมงคลจีนอวยพรในโอกาสมงคลต่าง ๆ เช่น วันเกิด งานแต่งงาน และการเปิดกิจการร้านค้า โดยแขวน หรือติดแผ่นป้ายไว้ที่กำแพงหรือประตูบ้าน ซึ่งอาจจะคิดไว้ตลอดปี หรือคิดไว้จนกระทั่งหมดเทศกาลแล้วจึงปลดลง วิธีการแขวนหรือติดป้ายมงคลจีนในชุมชนเขาวราชพบว่า หากเป็นป้ายเดี่ยวชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิว จะใช้วิธีแขวนหรือติดเดี่ยว ส่วนป้ายคู่พบว่า จะแขวนหรือติดคู่ ซึ่งการติดป้ายคู่นี้ มีการคิดหลากหลายคือ คิดตรงตามลักษณะของป้ายคู่ (รูปที่ 1) หรือคิดไม่ตรง ตามลักษณะของป้ายคู่โดยเพียงแต่คิดให้เป็นคู่ซึ่ง แผ่นป้ายทั้ง 2 อาจมีการใช้คำซ้ำ คำของทั้ง 2 แผ่นป้าย ไม่มีความสัมพันธ์ทางความหมาย และโครงสร้างหรือ แผ่นป้ายไม่เข้าคู่กับชุด (รูปที่ 2)

การติดป้ายคู่ที่ไม่ตรงตามลักษณะนั้น สันนิษฐานได้ว่า ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวผู้ติดป้ายคู่ อาจไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ป้ายคู่ที่ถูกต้อง หรืออาจใช้ป้ายคู่โดยให้ความสำคัญกับความหมายมากกว่าการคำนึงถึงเกณฑ์ต่างๆ หรืออาจไม่มีความรู้ด้านการอ่านอักษรจีนแล้วไปหาซื้อแผ่นป้ายมาติดด้วยการถามความหมายแผ่นป้ายจากผู้ขาย หรือจากเพื่อน

1. ป้ายคู่ที่ตรงตามลักษณะ
2. ป้ายคู่ที่ไม่ตรงตามลักษณะ

1 2

3. ป้ายเดี่ยวที่เขียนด้วยตัวอักษรจีนสีดำลงบนกระดาษสีแดง
4. ป้ายเดี่ยวที่ปักด้วยตัวอักษรจีน และภาพเงินตกแต่งด้วยด้ายสีต่างๆ ลงบนกำมะหยี่
5. ป้ายเดี่ยวที่ประดับด้วยการ์ตูนต่างประเทศ
6. ป้ายไม้แกะสลักเป็นตัวอักษรจีน แล้วทาด้วยสีทอง

ภาษาที่ปรากฏในป้ายมงคลจีนเป็นภาษาจีนถิ่นใด

ภาษาจีนในประเทศไทยมีหลายภาษาถิ่น ทั้งนี้ เพราะประเทศไทยประกอบด้วยชาวไทยเชื้อสายจีนหลายกลุ่มภาษา เช่น แค และ สกเกี้ยน ไหหลำ และแต้จิ๋ว จึงเกิดคำถามตามมาว่าภาษาที่ปรากฏในป้ายมงคลจีนเป็นภาษาจีนถิ่นใด ผู้เขียนได้สอบถามนักวิชาการจีนผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีนและจีนศึกษา นักหนังสือพิมพ์จีน ชาวจีนแต้จิ๋ว และชาวไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋ว พวกเขาเหล่านั้นได้ให้ข้อมูลตรงกันว่า ภาษาที่ปรากฏในป้ายมงคลจีน ไม่แบ่งแยกว่าเป็นภาษาจีนถิ่นใด เพราะภาษาจีนทุกถิ่นใช้อักษรเดียวกันในการเขียนแผ่นป้าย (แต่ออกเสียงแตกต่างกันตามท้องถิ่น) ไสว วิสวานันท์ เล่าว่า สมัยโบราณประเทศจีนมีการสอบจอหงวน ซึ่งมีการแต่งคำประพันธ์ป้ายคู่ อันเป็นการประพันธ์ที่บังคับเรื่องการใช้คำ ความหมาย เสียง และฉันทลักษณ์ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ป้ายคู่ที่มีมาแต่โบราณจึงไม่ได้รับอิทธิพลจากภาษาจีนถิ่น

ป้ายมงคลจีนทำมาจากวัสดุอะไร

ป้ายมงคลจีนที่ชาวไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋วในชุมชนเขาวราชดิศไว้ตามประตูและกำแพงบ้านทำจากวัสดุที่หลากหลาย เช่น กระดาษ ผ้ากำมะหยี่ ไม้ และพลาสติก นอกจากนี้ยังมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ในอดีตป้ายมงคลจีนเขียนด้วยตัวอักษรจีนสีดำหรือสีทองลงบนกระดาษสีแดง (รูปที่ 3)

ต่อมามีการนำแผ่นป้ายมาตีพิมพ์เพื่อผลิตจำนวนมาก และมีการปักตัวอักษรจีน และภาพเงินด้วยด้ายสีต่าง ๆ ลงบนกำมะหยี่ บางป้ายมีภาพเงินที่ชาวไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋วเชื่อว่ามีคามหมายดีเป็นสิริมงคลประกอบ เช่น เทพเจ้า ปลาเงิน และม้า (รูปที่ 4)

ปัจจุบันมีการนำภาพการ์ตูนต่างประเทศมาประดับ เช่น มิกกี้เมาส์ โดราเอมอน กวางเรนเดียร์ และซานตาครอส ผู้ขายแผ่นป้ายให้ข้อมูลว่าป้ายที่ประดับด้วยการ์ตูน ส่วนมากผู้ปกครองจะซื้อไปติดไว้ในห้องลูก (รูปที่ 5)

มีการนำไม้มาแกะสลักเป็นตัวอักษรจีนแล้ว ทาด้วยสีทองลงบนตัวอักษร (รูปที่ 6)

ป้ายมงคลจีนบางชุดมีการเขียนเสียงอ่าน ภาษาจีนแต่จั่วด้วยตัวอักษรไทยคู่กับอักษรจีน หรือมีการแปลเป็นภาษาไทยไว้คู่กับอักษรจีน (รูปที่ 7)

บางแผ่นป้ายเขียนเฉพาะเสียงอ่านภาษาจีน แต่จั่วเพียงอย่างเดียว (รูปที่ 8)

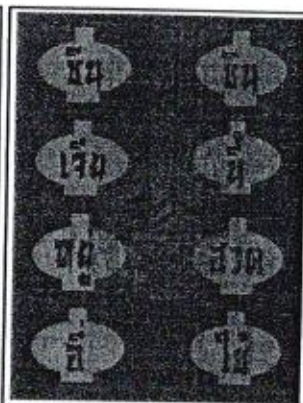
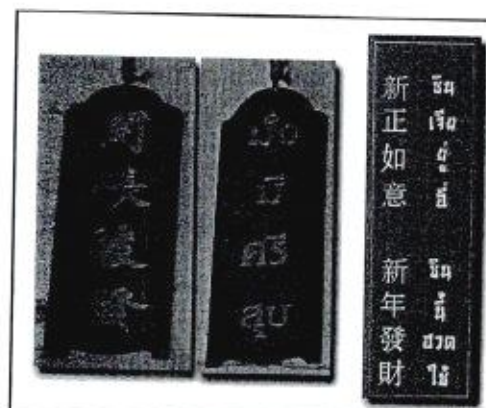
ส่วนการซื้อขายป้ายมงคลจีนพบว่า ผู้ซื้อบางรายจ้างเขียนแผ่นป้ายตามที่ต้องการ หรือเลือกซื้อแผ่นป้ายที่มีขายตามท้องตลาด (รูปที่ 9-10)

ผู้ซื้อบางคนอ่านอักษรจีนออก แต่บางคนอ่านไม่ออกก็จะถามผู้ขายเกี่ยวกับเสียงอ่านและความหมายของป้ายนั้น ๆ นอกจากนี้ ในการจำหน่ายป้ายมงคลจีนพบว่า ผู้จำหน่ายจะนำเฉพาะชุดป้ายที่ได้รับความนิยมมาขาย ส่งผลให้ชุดที่ไม่ได้รับความนิยมค่อย ๆ เลือนหายไปจากชุมชนตามกาลเวลา ด้วยเหตุนี้ป้ายมงคลจีนจึงมีจำนวนชุดลดน้อยลง

การซื้อขายป้ายมงคลจีนที่ได้กล่าวไปข้างต้นนั้น เป็นการซื้อขายแผ่นป้ายที่ผู้เขียนได้พบเห็นในช่วงปี 2544 – 2546 ส่วนปี 2547 พบวิธีการขายป้ายมงคลจีนที่น่าสนใจคือ มีการเขียนเสียงอ่านภาษาจีนแต่จั่วและความหมายอักษรจีนของป้ายด้วยภาษาไทยติดไว้คู่กับแผ่นป้ายที่ขาย เพื่อผู้ขายจะได้ไม่ต้องคอยบอก เสียงอ่านและความหมายของป้ายให้แก่ผู้ซื้อ เนื่องจากมีผู้ซื้อหลายคนอ่านอักษรจีนไม่ได้ สะท้อนให้เห็นถึงความถดถอยทางความรู้ด้านการอ่านอักษรจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จั่ว (รูปที่ 11)

บางกรณีพบว่าบางป้ายเขียนเป็นข้อความภาษาไทย มีรูปพระและพระมหากษัตริย์ที่คนไทยเคารพนับถือประกอบ (รูปที่ 12)

นอกจากนี้ยังพบว่ามีการนำคำที่ใช้เขียนป้ายมงคลจีนมาพิมพ์หรือปักบนสิ่งของต่างๆ เช่น หมอนอิง และเสื้อ (รูปที่ 13)

7. ป้ายคู่ที่แปลภาษาไทย และป้ายคู่ที่เขียนเสียงอ่านสำเนียงแต้จิ๋วด้วยอักษรไทยคู่กับอักษรจีน
8. ป้ายคู่ที่เขียนเฉพาะเสียงอ่านสำเนียงแต้จิ๋ว
9. ผู้ซื้อจ้างเขียนคัดลอกป้ายมงคลจีนจากป้ายเดิม
10. ผู้ซื้อเลือกซื้อแผ่นป้ายที่พิมพ์ไว้แล้ว

7	8
9	10

11. ป้ายมงคลจีนที่เขียนเสียงอ่านสำเนียงแต้จิ๋ว และความหมายของอักษรจีนด้วยภาษาไทย คิดไว้คู่กับแผ่นป้ายตัวอักษรจีนที่จะขาย
12. ป้ายมงคลที่เขียนข้อความภาษาไทย
13. คำที่ใช้เขียนป้ายมงคลจีน ถูกนำมาใช้กับสิ่งต่างๆ

ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จื๋อมีความรู้ และมีทัศนคติต่อป้ายมงคลจีน รวมทั้งการใช้ป้ายมงคลจีนอย่างไร

ด้วยเหตุที่ป้ายมงคลจีนเป็นสิ่งที่สืบทอดภูมิปัญญาทางภาษาและวัฒนธรรมจีนมาแต่โบราณ ผู้เขียนจึงได้สอบถามความรู้ และทัศนคติที่มีต่อป้ายมงคลจีน รวมทั้งการใช้ป้ายมงคลจีนจากชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จื๋อในชุมชนเขาวราชโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มช่วงอายุ คือ

- กลุ่มผู้สูงอายุ (55-65 ปี)
- กลุ่มวัยทำงาน (35-45 ปี)
- กลุ่มเยาวชน (15-25 ปี)

เพื่อศึกษาแนวโน้มของความรู้และทัศนคติที่มีต่อป้ายมงคลจีน รวมทั้งการใช้ป้ายมงคลจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จื๋อว่าจะมีทิศทางในอนาคตอย่างไร

ด้านความรู้ทางภาษาเกี่ยวกับป้ายมงคลจีน กลุ่มผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจทางภาษา สามารถอ่านตัวอักษรจีนออก และรู้ความหมายของป้ายมงคลจีนดีกว่ากลุ่มอื่น กลุ่มวัยทำงานสามารถอ่านตัวอักษรจีน

ออก และรู้ความหมายของป้ายมงคลจีนแต่ไม่ดีมากนัก ส่วนกลุ่มเยาวชน ไม่มีความรู้ทางภาษาเกี่ยวกับป้ายมงคลจีน คือ อ่านตัวอักษรจีน ไม่ออกและไม่รู้ความหมายของแผ่นป้าย

ด้านการใช้ป้ายมงคลจีน กลุ่มผู้สูงอายุเป็นผู้ซื้อป้ายมงคลจีนมาติด แแขวน หรือมอบให้แก่กัน ในการติดป้ายมงคลจีน กลุ่มผู้สูงอายุมีความเชื่อทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ถ้าบ้านหรือร้านค้าประกอบอาชีพหมอ ร้านหรือบ้านนั้นจะไม่ติดป้ายมงคลจีนที่มีความหมายอวยพรให้ธุรกิจการค้าเจริญรุ่งเรือง หรืออวยพรให้สุขภาพแข็งแรง เช่น

開	張	駿	發
เปิดธุรกิจ		เจริญรุ่งเรือง	พัฒนา

“เปิดธุรกิจด้วยความเจริญรุ่งเรือง”

ป้ายดังกล่าวอวยพรให้เริ่มต้นธุรกิจด้วยความเจริญรุ่งเรือง แต่จะเลียงไปติดแผ่นป้ายที่มีความหมายอวยพรให้ปลอดภัยแทน เช่น

出入平安

เข้า-ออก

ปลอดภัย

“เดินทางเข้าออกปลอดภัย”

ป้ายดังกล่าวช่วยพรให้มีความปลอดภัยในการเดินทาง

เพราะกลุ่มผู้สูงอายุมีความเชื่อว่าหากติด ป้ายมงคลจีนที่ร้านหมอซึ่งมีความหมายช่วยพร ให้ธุรกิจการค้าเจริญรุ่งเรือง ผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วยอาจจะไม่ชอบใจ เพราะเป็นการแข่งให้ไม่สบาย และหากติดป้ายที่มีความหมายช่วยพรให้สุขภาพแข็งแรง เจ้าของธุรกิจร้านค้าเองก็ไม่ชอบใจเกรงว่าคำช่วยพรของป้ายจะส่งผลให้ไม่มีลูกค้า ทำให้ขาดรายได้ ด้วยเหตุนี้จึงเลี่ยงด้วยการติดป้ายที่มีความหมายช่วยพรให้ปลอดภัยแทน เพราะเป็นป้ายช่วยพรที่มีความหมายดีและไม่ส่งผลกระทบต่ความรู้สึกของทั้ง 2 ฝ่าย กลุ่มคนวัยทำงานบางคนจะหาซื้อป้ายมงคลจีนมาติดหรือแขวนด้วยตนเอง แต่บางคนไม่ได้ให้ความสำคัญจะติดป้ายมงคลจีนหรือไม่ก็ได้ และไม่คำนึงถึงความเชื่อและวัฒนธรรมเกี่ยวกับความหมายของคำช่วยพรที่ปรากฏในแผ่นป้ายมากเท่ากับกลุ่มผู้สูงอายุ ส่วนกลุ่มเยาวชนไม่ต้องการที่จะติดป้ายมงคลจีนที่บ้านเพราะอายเมื่อเพื่อนมาบ้าน

ป้ายมงคลจีนมีทั้งความหมายตามตัวอักษรและความหมายเชิงเปรียบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นสิ่งที่ชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวให้ความสำคัญได้แก่ สุขภาพ อาชีพ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน เทศกาลสำคัญและพิธีกรรม รวมทั้งความปรารถนา สิ่งเหล่านี้ทำให้มองเห็นและเข้าใจวิถีชีวิต ความคิด วัฒนธรรม และความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวได้เป็นอย่างดี ป้ายมงคลจีนยังคงมีบทบาทสำคัญในชุมชนชาวจีนแต่จิวโดยเฉพาะต่อกลุ่มผู้สูงอายุ เพราะเป็นกลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของป้ายมงคลจีนมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า ป้ายมงคลจีนมีรูปแบบเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แผ่นป้ายบางชุดที่ไม่ได้รับความนิยมในการใช้จะค่อยๆ หายไปจากชุมชนชาวจีนแต่จิว ขณะเดียวกันพบว่าตัวอักษรไทยเริ่มมีบทบาทถูกนำมาใช้ควบคู่หรือแทนที่ตัวอักษรจีน ดังนั้น ทิศทางการใช้ป้ายมงคลจีนในประเทศไทยน่าจะมีแนวโน้มลดลงหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่ในอนาคตต่อไป

ด้านทัศนคติที่มีต่อป้ายมงคลจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิว กลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่ยึดมั่นในวัฒนธรรมและมีความเชื่อว่าการติดแผ่นป้ายจะช่วยพรให้พวกเขาถึงความหมายของป้าย และคิดว่าการติด หรือแขวนแผ่นป้ายเป็นสิ่งที่ดี สามารถช่วยให้ได้พบกับสิ่งที่ดีเป็นสิริมงคล หากที่บ้านว่างเว้นจากการติดป้ายพวกเขาจะรู้สึกไม่สบายใจเหมือนบางสิ่งบางอย่างขาดหายไป และคิดว่าป้ายมงคลจีนเป็นสิ่งที่แสดงเอกลักษณ์ความเป็นจีน ส่วนกลุ่มคนวัยทำงานบางคนเชื่อว่าแผ่นป้ายช่วยพรให้พวกเขาแต่บางคนไม่คิดเช่นนั้น เพราะการประสบความสำเร็จ สมปรารถนา หรืออยู่เย็นเป็นสุขนั้น ขึ้นอยู่กับการกระทำของตนเอง กลุ่มคนวัยทำงานไม่อายุที่จะติดหรือแขวนป้ายมงคลจีน ที่บ้าน และหากไม่ติดป้ายมงคลจีนจะรู้สึกไม่สบายใจเหมือนขาดบางสิ่งบางอย่างไป บางคนติดหรือแขวนแผ่นป้าย เพื่อเป็นเครื่องประดับบ้าน อย่างไรก็ตามพวกเขามีความเห็นเช่นเดียวกับกลุ่มผู้สูงอายุคือป้ายมงคลจีนเป็นสิ่งที่แสดงเอกลักษณ์ความเป็นจีน กลุ่มเยาวชนไม่เชื่อว่าป้ายมงคลจีนจะช่วยพรให้พวกเขาถึงความหมายของป้าย เพราะเชื่อในการกระทำของตนมากกว่าและไม่ต้องการที่จะติดแผ่นป้าย อย่างไรก็ตาม กลุ่มเยาวชนก็ยังมีความเห็นที่เห็นว่า ป้ายมงคลจีนเป็นสิ่งที่แสดงเอกลักษณ์ความเป็นจีน เช่นเดียวกับความเห็นของกลุ่มอื่นๆ

บรรณานุกรม

- ณงณาถ สดวโรดม. 2540. “รื้ออดีตความสัมพันธ์ไทย-จีน.” ใน เอกสัมพันธ์ จ้องเพชร (บรรณาธิการ), 20 ปีไทย-จีน. หน้า 107-112, ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดิยู ศรีนราวัฒน์, บุญเรือง ชื่นสุวิมล, ลัดดาวัลย์ เพิ่มเจริญ, วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ และศิริณี เจนวิทย์การ. 2537. การใช้ภาษาไทยของคนจีนในกรุงเทพมหานคร. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถาวร สิกขโกศล. 2540. “กลอนคู่(ด้อยเหลียน).” ใน เอกสัมพันธ์ จ้องเพชร(บรรณาธิการ), 20 ปีไทย-จีน. หน้า 57-72, ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พิชณี สวัสดิ์ดยวงศ์. 2546. “อนาคตภาษาจีนในประเทศไทย.” ในการประชุมวิชาการครั้งที่ 41 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. หน้า 425-431, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิชณี สวัสดิ์ดยวงศ์. 2543. อนาคตภาษาจีนในประเทศไทย. เอกสาร ไม่ตีพิมพ์.
- วุฒิชัย มูลศิลป์. 2541. “การปฏิวัติวัฒนธรรมในจีน.” วารสารราชบัณฑิตยสถาน 23(1):85-119.
- วุฒิชัย มูลศิลป์. 2544. “จีนในคริสต์ศตวรรษที่ 20.” วารสารราชบัณฑิตยสถาน 26(1):141-173.
- ไสว วิศวานันท์. 2545. ป้ายมงคลจีน. สัมภาษณ์.
- สุภาภักดิ์ จันทวานิช. 2533. “ถิ่นกำเนิดของชาวจีนแต่จิวในประเทศไทย.” วารสารเอเชียปริทัศน์. 11(2):37-50.
- สุริยา รัตนกุล. 2544. วรรณคดีเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Beijing Foreign Language Institute. 1979. *The Chinese-English Dictionary*. Hong Kong.
- Lyons, John. 1977. *Semantics 1* (1st ed). Trinity Hall, England: Cambridge University Press.
- Pitchanee Sawattayawong. 2003. “Chinese auspicious signs: a study of semantic representations and application in the Chaozhou Chinese community of Bangkok.” M.A. Thesis in Linguistics, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Pranee Chokkajitsumpun. 2001. “What do the terms “Chinese” and “Phasa Chin” really mean?” *Journal of Liberal Arts* 1(1):143-160.